
Mořské želvy čelí smrtelným nástrahám. K jejich záchraně přispívají i studentky UK

Mořské želvy čelí smrtelným nástrahám. K jejich záchraně přispívají i studentky UK

Na světě dnes žije sedm druhů mořských želv, jak dlouho tomu tak bude, může vysokou měrou ovlivnit člověk. Lidé totiž patří k největším nepřátelům těchto plazů a významně přispěli k tomu, že v současné době patří na seznam živočišných druhů, kterým hrozí vyhynutí. Čtyři druhy mořských želv vyhledávají ke svému rozmnožování pobřeží Indonésie, kam se v létě vydala i studentka biologie na Přírodovědecké fakultě UK Petra Magnusková. Několik dní pomáhala v indonéské záchranářské stanici, a to díky projektu Mořskéželvy.cz, který vybudovala dnes už absolventka Přírodovědecké fakulty UK Mgr. Hana Svobodová.

Co vás přivedlo k projektu zaměřenému na ochranu mořských želv?

Četla jsem rozhovor s Hankou Svobodovou, ve kterém řkala, že shání dobrovolníky pro práci v záchranářské stanici v Indonésii. Nadchlo mě to nejen kvůli tomu, že jsem už dlouhou dobu snila o tom, že se do této země podívám. Hlavní důvod byl ten, že bych ráda v magisterském cyklu pokračovala ve studiu ekologie. Prostřednictvím projektu jsem tak chtěla zjistit, jak je možné uplatnit se v tomto odvětví. Šlo mi především o to, získat praktické zkušenosti, abych obor neznala jen ze školní lavice a z univerzitních přednášek. Přímou o želvy jsem se do té doby hlouběji nezajímala, zajímalo mě spíše téma ekologie celkově.

Do jaké lokality jste vyjela?

Spolu s mojí kamarádkou Evou Hejtmánkovou, která studuje na [1. lékařské fakultě UK](http://1.lékařské fakultě UK), jsme na konci června odletěly do Indonésie, kde jsme strávily víc než měsíc, z toho asi deset dní u želv. Cesta na ostrovy, v jejichž okolí se želvy rozmnožují a kde jsme pomáhaly, nebyla úplně jednoduchá. Ostrovy se nacházejí u pobřeží Kalimantanu, což je indonéská část ostrova Borneo. Nejdříve jsme musely dojet do vesničky Lenggo, která leží uprostřed pralesa, a z ní jsme pak jely několik hodin mezi mangrovovými porosty a pak po širém moři až na ostrovy Bilang-bilangan a Mataha.

Co bylo vaším úkolem na ostrovech?

Přímou na ostrovech mají záchranáři základnu, tedy spíš takový malý domeček, ve kterém pobývají. Obvykle tam jsou tři rangeři, kteří hlídají, aby rybáři nesbírali želví vajíčka. Pokud želva klade vajíčka moc blízko břehu, přenáší je snůšku dál od moře, aby ji nezatopila mořská voda. Náš hlavní úkol byl pomáhat záchranářům a také je trochu podpořit psychicky, aby neztráceli víru v to, že dělají dobrou věc. Rangeři jsou v podstatě také dobrovolníci, sice za svou práci dostávají plat, ale ten je tak nízký, že ji dělají hlavně z přesvědčení. My se na oplátku od rangerů dozvěděly řadu informací o želvách. Většinu času jsme ale strávily tím, že jsme pomáhaly likvidovat odpad. To je jeden z velkých místních problémů, protože každý den příliv na pláži vyplavuje velké množství smetí a plastu. Indonésie nemá vůbec vyřešený systém na svoz, třídění a recyklaci odpadu.

Dostaly jste se přímo do kontaktu se želvami?

Měly jsme štěstí, že jsme na ostrovech byly právě na přelomu června a července. To je totiž vrchol sezóny, kdy na pláži chodí spousta želv klást vejce. Viděly jsme díky tomu celý cyklus od rozmnožování ve vodě, kdy jsme sledovaly pářící se želvy ze břehu, přes kladení vajec až po klubání malých želviček.

To jste musely na plážích trávit celý den i noc, abyste stihly všechno uhlídat...

Rangerové pravidelně obcházejí pláže na obou ostrovech brzy ráno, odpoledne a pozdě v noci, aby viděli, kde želvy kladou vejce a zda je někdo nevyhrabává. My jsme chodily s nimi, takže jsme se podřídily tomuto rytmu, netrávily jsme tedy na plážích nikdy celou noc.

Jak se žije na takových odlehlých ostrůvcích? Jak jste se například stravovaly?

Postavily jsme si stan vedle domečku rangerů. Jíte to, co si přivezete. Z ostrovů se pravidelně jezdí pro zásoby, nejběžnější je konzumace rýže, zeleniny a ryb. O všechno se ale starali rangerové. V Indonésii je zvykem, že žena v domácnosti nedělá nic, nanejvýše se stará o dítě, ostatní povinnosti mají na starosti muži. Všechno chtěli proto dělat místo nás, připadaly jsme si hodně opečovávané (*smích*).

Jaký nejsilnější zážitek jste si ze „želvích ostrovů“ přivezla?

Jeden z ostrovů měl skalnatější pobřeží. Viděli jsme tam želvu, která si vybrala hrozně špatné místo pro snášení vajec. Příliv ji odnesl hodně daleko od břehu, skoro do vnitrozemí ostrova, a pak - po té obrovské námaze při snášení vajec - se při cestě zpátky do moře při odlivu musela dostávat přes velké ostré kameny. Snažili jsme se jí pomoci, aby měla cestu zpět trochu jednodušší. Muselo to pro ni být obrovsky náročné...

Setkaly jste se pak během cestování po Indonésii s tím, že by vám někde nabízeli želví vajíčka nebo šperky ze želvoviny?

Cestovaly jsme pak spíše po vnitrozemí, ne po pobřeží. Tam jsme na želvovinu ani na želví vejíčka nenarazily, ani jsme je neviděly v nabídce v žádném jídelním lístku. Vejíčka se ale nejlépe najdou v Indonésii, také se hodně vyváží do Malajsie nebo do Číny.

Co vám vaše bezprostřední zkušenost s ochranou mořských želv přinesla?

Především jsem získala silnou motivaci k tomu, abych dokončila studium na Přírodovědecké fakultě UK. Hanka je příkladem toho, že když člověk ví, co chce, má zájem a elán, může dokázat spoustu věcí a uplatnit se v něčem smysluplném.

Za projektem podporujícím ochranu mořských želv, v rámci kterého Petra Magnusková vycestovala do Indonésie, stojí absolventka Přírodovědecké fakulty UK Mgr. Hana Svobodová. Ta se o problematiku ochrany mořských želv začala zajímat už během svých studií na gymnáziu a v tématu pokračovala i na Univerzitě Karlově. Želvám se věnovala ve své bakalářské i diplomové práci. V současné době pracuje na Borneu jako koordinátorka ochranného projektu pro mezinárodní organizaci Turtle foundation. Provozuje také [internetové stránky](#), prostřednictvím nichž se snaží informovat českou veřejnost o ohrožení těchto živočichů. Vedle toho pořádá i různé přednášky, výstavy fotografií, vytvořila tematickou deskovou hru či pexeso.

Mořské želvy čelí řadě nástrah. Ačkoliv je to ve většině zemí nelegální, z jejich krunýřů se vyrábějí různé šperky, jejich maso a především vejíčka jsou nabízeny v restauracích a na tržištích jako zvláštní pochoutka. Rozmnožování jim ztěžují zářivá osvětlení plážových hotelových komplexů, kvůli kterým samice ztrácejí schopnost najít místo, kam mají do písku snést svá vejíčka. Metlou želvích populací jsou igelitové tašky a sáčky a další odpad, který končí ve světovém oceánu a který želvy zaměňují s medúzami, jež běžně konzumují. Želví organismus si s plasty poradit neumí, pro živočicha má pak taková večeře fatální následky. Na snižující se populace těchto vzácných mořských plazů má však vliv i celá řada dalších okolností. Více o celém projektu a především o nebezpečí, kterému jsou mořské želvy vystaveny, se dočtete [ZDE](#) a [ZDE](#).